

PSİKODERMATOLOJİ: ZİHİN VE CİLDİN ORTAK HİKAYESİ

Psikodermatolojik Hastalıklara Psikiyatrik Yaklaşım

Prof. Dr. Mehmet Gürkan GÜROK

Fırat Üniversitesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı, Elazığ

Psikodermatoloji, dermatoloji ve psikiyatri disiplinlerini birleştiren, cilt ile ruh sağlığı arasındaki çift yönlü etkileşimleri inceleyen bir alandır. Dermatolojik hastalıklarda psikiyatrik morbidite oranı %30-40 gibi yüksek bir düzeydedir. Kronik cilt hastalıkları anksiyete, depresyon, kümülatif psikososyal yük ve özellikle el-yüz bölgesindeki lezyonlarda daha belirgin olmak üzere ciddi bir sosyal stigmatizasyona neden olur. Cildin fiziksel iyileşmesi ile psikolojik toparlanması arasındaki zaman farkını tanımlayan "psikolag" kavramı, tedavi planlamasında mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Bütüncül klinik yaklaşım, hastanın hem dermatolojik hem psikiyatrik bulgularını kapsayan detaylı bir anamnez gerektirir. Görüşmelerde önce fiziksel şikayetlerin sorgulanması, hastanın damgalanma hissini kırarak sürece katılımını kolaylaştırır. Ağır depresyon, delüzyonel bozukluklar (sanrısız paranoide), tedavi uyumsuzluğu ve kendine zarar verme/intihar riski gibi "kırmızı bayrak" durumlarında acil psikiyatri konsültasyonu zorunludur. Psikodermatolojide tedavi; farmakoterapi, psikoterapi ve tamamlayıcı yöntemlerin bireyselleştirilmiş bir kombinasyonuna dayanır. Psikofarmakolojide kullanılan antidepresan ilaçlar ve antipsikotik grupları rutin endikasyonlarının yanı sıra nöro-immün-kutanöz sistem üzerinden kaşıntı, ağrı ve kronik ürtiker gibi dermatolojik semptomları da doğrudan iyileştirebilir. Psikoterapide ise özellikle Beden Dismorfik Bozukluğu ve deri yolma bozukluğunda Bilişsel Davranışçı Terapi ile Alışkanlığı Tersine Çevirme yöntemlerinin kanıt düzeyi oldukça yüksektir. Sonuç olarak, bu hastaların yönetiminde dermatoloji psikiyatri iş birliğini güçlendirecek multidisipliner modellerin ve özel psikodermatoloji servislerinin yaygınlaştırılması kritik önem taşımaktadır.